

vrijdag

21.11.2014

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Paul Kerstens

Coup Fatal

Serge Kakudji, Rodriguez Vangama,
Fabrizio Cassol & Alain Platel /
KVS & les ballets C de la B

in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Biografieën

Als kind in zijn geboortestreek Lubumbashi droomde de Congolese contratenor Serge Kakudji (CD) er al van om operazanger te worden. Toen hij 16 jaar was, nam hij deel aan workshops en wedstrijden in Zimbabwe en Congo en werd hij enthousiast onthaald door jury en publiek op het Weense New Crowned Hope Festival 2006. Kakudji begint zijn studies in 2007 aan het Institut Supérieur de Musique et de Pédagogie van Namen en wordt eerste in het Concours Jacques Dôme van Verviers. Hij zet zijn studies verder aan het Conservatoire National de Région van St. Maur-des-Fossés. In 2008 begint Kakudji aan een internationale tournee van *pitié!* (les ballets C de la B), gebaseerd op Bachs Mattheuspassie, gearrangeerd door Fabrizio Cassol en geregisseerd door Alain Platel. De voorstelling was te zien in 45 steden in Europa, Japan en Congo. Hij zong Tomeo in Händels *Giulio Cesare in Egitto* in een regie van Jean-Claude Malgoire, was de Lichtengel in Euripides *La Folie d'Héraclès* met originele muziek van Fabrizio Cassol in een productie van Christophe Pertou, zong in wereldpremière Henri Seroka's *Credo* (speciaal voor hem geschreven).

Rodriguez Vangama (CD) is een muzikale kunstenaar geboren in Kinshasa. Hij is een notoir gitarist en een veelgevraagde muzikant, arrangeur en producer door grote sterren als Papa Wemba, Werrason en Jean Goubald. Hij speelt ook met de jazzband j'Affroz en heeft gewerkt met Pierre Vaiana en Baloji voor de opname van Baloji's album *Kinshasa Succursale*. Met Lexxus Legal toerde Rodriguez uitgebreid in Afrika en Europa. Met zijn eigen band Les Salopards brengt hij populaire Congolese muziek vermengd met jazz en rock. Hun eerste album *Niveau Zéro* komt uit in 2014.

Alain Platel (BE) is van opleiding orthopedagoog en is als regisseur autodidact. Hij richt

met een aantal vrienden en familieleden in 1984 een groepje op dat collectief opereert. Vanaf *Emma* (1988) profileert hij zich meer als regisseur. Hij tekent voor *Bonjour Madame* (1993), *La Tristeza Complice* (1995) en *Iets op Bach* (1998), producties die les ballets C de la B tot de internationale top bombarderen. Zijn project *vsprs* (2006) markeert het begin van een intense samenwerking met componist Fabrizio Cassol. Alain Platel blijft zoeken naar de vertaling van grote gevoelens. *C(H)ŒURS* (2012), op muziek van Verdi en Wagner, is Platels meest grootschalige project tot nog toe. In *C(H)ŒURS* onderzoekt hij met zijn dansers en het koor van het Madrileense operahuis Teatro Real hoe 'gevaarlijk schoon' een groep kan zijn. In *tauberbach* (2014) kiest Platel ervoor om het eerdere onderzoek naar en de ontwikkeling van bewegingsmateriaal, dat omschreven kan worden als 'bastaarddans', voort te zetten.

Fabrizio Cassol (BE) is al twintig jaar componist en saxofonist van de groep Aka Moon. Hij werkt regelmatig samen met choreografen als Alain Platel, Anne Teresa De Keersmaeker, de Samoaan Lemi Ponifasio (Mao Company), de Congolees Faustin Linyekula (studio Kabako); maar is ook werkzaam in de operawereld. Zijn jarenlange samenwerking met de Brusselse KVS wordt gevolgd door een residentie in De Munt-La Monnaie. Sedert 2012 is hij artiest in residentie bij de Fondation de l'Abbaye Royaumont nabij Parijs, waar hij zich verdiept in de studie van de wereldculturen. Zijn interesse voor niet-Europese muziek is ontstaan tijdens een reis naar de Aka Pygmeeën in de Centraal-Afrikaanse Republiek in 1992 en breidde uit tot Azië (vooral India) en Afrika. Zijn kennis van muziek uit orale en geschreven tradities, van kamermuziek en symfonisch werk, deelt hij in workshops en masterclasses die hij geeft zowat over ter wereld.

Uitvoerders

Serge Kakudji: contratenor
Rodriguez Vangama: orkestleiding
Alain Platel: artistieke leiding
Fabrizio Cassol: muzikale leiding

Een project van:

Russell Tshiebua, Bule Mpanya: backing vocals
Rodriguez Vangama: elektrische gitaar, balafoon
Costa Pinto: akoestische gitaar
Bouton Kalanda, Erick Ngoya, Silva Makengo: likembe
Tister Ikomo: xylofoon
Deb's Bukaka: balafoon
Cédrick Buya, Jean-Marie Matoko, 36 Seke: percussie

Naar een idee van:

Serge Kakudji, Paul Kerstens

Romain Guion: assistent artistieke leiding
Freddy Tsimba: scenografie
Carlo Bourguignon: lichtontwerp
Max Stuurman: geluidsontwerp
Dorine Demuyneck: kostuums
Luc Laroy: lichtregie
Lieven Symaëys: stage manager

productie: KVS & les ballets C de la B
coproductie: Théâtre National de Chaillot (Parijs), Holland Festival (Amsterdam), Festival d'Avignon, Theater im Pflanzbau (Ludwigshafen), TorinoDanza, Centro Cultural Vila Flor (Guimarães), Opéra de Lille, Wiener Festwochen. met de steun van Stad Brussel, Stad Gent, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Provincie Oost-Vlaanderen & de Vlaamse Overheid

Muziek:

1. *Toccata* (naar Monteverdi)
2. *Presti omai* (naar Händel)
3. *Védro* (naar Vivaldi)
4. *Che faro* (naar Gluck)
5. *Ekunda*
6. *Domero* (naar Händel)
7. *Barbaro* (naar Vivaldi)
8. *Stille amare* (naar Händel)
9. *Prélude* (naar Bach)
10. *Système de jeu*
11. *To Be Young, Gifted and Black*
12. *Lascia* (naar Händel)

Compositie: Fabrizio Cassol, Rodriguez Vangama, Coup Fatal
Behalve:

5. Deb's Bukaka & Coup Fatal
10. Rodriguez Vangama & Coup Fatal
11. Nina Simone / Weldon Irvine

in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloembled.

Coup Fatal

In *Coup Fatal* gaan 13 muzikanten uit Kinshasa onder leiding van Rodriguez Vangama aan de slag met het repertoire van diverse barokcomponisten. De Congolese contratenor Serge Kakudji selecteerde de aria's. De originele muziek wordt verrijkt met het brede spectrum van de muzikanten. Rond de zangpartijen van Kakudji wordt een nieuw en hedendaags universum gecreëerd, zowel in muziek als in beeld. Die nieuwe muziek is een uitbundig en organisch geheel van barokfrasen, traditionele Congolese muziek, rock, jazz en Congolese populaire muziek.

De Brusselse componist Fabrizio Cassol en gitarist Rodriguez Vangama nemen de muzikale leiding op zich. Regisseur Alain Platel en danser Romain Guion (o.a. *C(H)EURS*) zoeken samen met de ploeg naar een theatrale vorm. Het decor komt tot stand in samenwerking met Freddy Tsimba. Hij maakt in Kinshasa levensgrote, onrustwekkende sculpturen van kogelhulzen, die hij verzameld heeft in Congolees oorlogsgebied.

Het barokke *Coup Fatal* krijgt de onversneden glans van parmantige 'sapeurs', de dandies van Kinshasa. Er is geen ironie nodig, de exuberantie hoeft niet gereduceerd te worden. Tegen een achtergrond van kogelhulzen moeten de gebaren protserig en groots zijn, het grauw uitdagend. Eerder dan een eerbetoon aan de barokmuziek, is *Coup Fatal* een ode aan de onverbidelijke elegantie van de Congolezen.

Ontstaansgeschiedenis van *Coup Fatal*

In juli 2009 organiseerde KVS een eerste kunstenfestival in Kinshasa, opgezet rond de laatste voorstellingen van *pitié!*, de voorstelling waarin regisseur Alain Platel en componist Fabrizio Cassol een eerste keer met contratenor Serge Kakudji samenwerkten. Na een lange reis kwam de productie 'thuis', in het land van Serge Kakudji.

In 2010 volgde de tweede editie van het festival, intussen Connexion Kin. KVS wou hiervoor een recital van Serge Kakudji programmeren en zocht een gepaste begeleiding. Paul Kerstens, coördinator van het Afrikaproject van KVS, die in 2009 had meegewerkt aan de opnames van *Kinshasa Succursale* van Baloji, kende heel wat creatieve en inventieve muzikanten in Kinshasa, zowel van populaire dansmuziek als van jazz en traditionele muziek. Hij contacteerde Rodriguez Vangama en beiden brachten een tiental muzikanten samen. Ze nodigden hen uit om de door Serge gekozen aria's te beluisteren. De vraag die hen daarna gesteld werd was simpel: 'Zegt deze muziek jullie iets, en hebben jullie zin om ermee aan de slag te gaan?'. Het antwoord was bevestigend. Elke muzikant kreeg een discman met de aria's. Vervolgens begonnen ze te repeteren onder elkaar, zonder enige inmenging van buitenaf. Gitarist Rodriguez Vangama, het muzikale brein van het project, werd er de evidente muzikale leider van. Na twee weken kwam Serge Kakudji erbij, waarna ze nog een week samenwerkten. Het resultaat, een toonmoment op 18 juli 2010, werd een overweldigend succes.

Zowel in 2011 en 2012 werkte de groep verder. De basis bleef dezelfde, maar met

enkele wisselingen in de bezetting, de likembe's (duimpiano's) werden toegevoegd en er werd verschillende keren gewerkt met slammer Alesh uit Kisangani, die nieuwe recitatieven componeerde. Fabrizio Cassol werd betrokken als muzikaal raadgever. De groep van *Coup Fatal* werd een hecht orkest.

In die jaren evolueerde het project, en de verschillende toonmomenten kregen steeds meer een scenisch karakter. Een nieuwe, belangrijke stap drong zich op: het project droeg alles in zich om tot een voorstelling uit te groeien. Alain Platel was op de hoogte van het project door de betrokkenheid van Fabrizio Cassol en de enthousiaste verhalen van dramaturge Hildegard De Vuyst. Hij was meteen bereid zijn schouders mee onder het project te zetten. KVS en les ballets C de la B namen de productie op zich, en het uitwerken van *Coup Fatal* tot een voorstelling kon van start gaan.

Interview met Fabrizio Cassol over de muziek

door Bernard Debroux

Het is niet de eerste keer dat je experimenteert met 'metissage'-projecten waarin je verschillende muziekwerelden en culturen vermengt tot iets nieuws ...

Dat is mijn leven! Mijn dagelijks brood! Het is een passie die het muzikale overstijgt omdat het over cultuur gaat in de brede zin van het woord, met al zijn sociale en spirituele aspecten die soms al heel ver terug in de tijd gaan. Het menselijke is de essentie, het muzikale wat eruit voortkomt.

Je moet dus in de eerste plaats de juiste muzikanten vinden die deze benaderingswijze begrijpen en er kunnen in meegaan?

We hebben in de groep ongelooflijk veel geluk met Rodriguez Vangama, die de rol speelt van dirigent en het geheugen en de bibliotheek vormt van de groep. Rodriguez is de ruggengraat van de groep op de scène. Hij is een buitengewone dirigent en een niet te evenaren gitarist. Ik hou enorm van zijn elegante dirigerstijl. Zijn gevoeligheid past in alle muzikale extensies. Hij is waarschijnlijk de enige man in Congo die deze rol kon opnemen.

Als je spreekt over de juiste muzikant, dan gaat het niet over 'met de juiste' klassieke scholing of het kunnen lezen van partituren ...

We werken helemaal niet op de westerse manier. Je moet werkmethodes aanpassen aan de specifieke situatie. Partituren zijn niets meer dan geheugensteuntjes. Eigenlijk is er niet echt een cultuur van muziek lezen, van muziek schrijven, zeker bij muzikanten die meer verwant zijn met jazz of de Congolese muziekgenres. In onze groep zijn er enkelen die af en toe komen kijken hoe sommige noten worden geschreven op papier, maar dat is niet het belangrijkste. De partituur

wordt gecreëerd op het moment zelf, volgens eenieder kunnen, volgens muzikale noodzaak en voor de zo uitzonderlijke instrumentatie van drie likembe's, drie gitaren, drie percussies, twee marimba's, drie stemmen. Op Serge na heeft niemand een barokopleiding genoten ...

Kun je in dit stadium van het werkproces al aanduiden wat heel specifiek is aan dit experiment, waarin verschillende muziekstijlen en culturen worden gemixt?

We hebben in verschillende fases gewerkt. In dit project werk ik een beetje zoals Alain Platel met zijn dansers. Het zou belachelijk zijn om aan te komen zetten met partituren die op voorhand vastliggen. Het is in de eerste plaats van essentieel belang dat de muzikanten zich op natuurlijke wijze in deze (barok)muziek kunnen vinden en hun eerste spontane manier van toenadering heeft me meteen geïntrigeerd.

Toen ik aankwam in Kinshasa, heb ik beseft dat de muzikanten erin geslaagd waren Händel te koppelen aan hun eigen muzikale wereld. Ik wou weten hoe ze dat hadden gedaan! Een project begint vaak met fascinatie ... Ze waren niet vertrokken vanuit de muzikale structuur en opbouw maar eerder vanuit een 'aanvoelen' van de barokmuziek. Van daaruit was het mijn taak om een soort muzikale dramaturgie te vinden waarin alle details een plaats kunnen krijgen en een verbinding te maken met de wereld van Alain Platel. *Coup Fatal* is echt een voorstelling waarin muziek en dans één zijn en ik probeer alles met mekaar te verbinden. Het is spelen met het samenbrengen van barokliederen en Congolese polyfonie op basis van het initiële stuk (barok) en de soms ongelooflijke respons van de muzikanten hierop. De taal van de barok en van Congolese muziek hebben gemeenschappelijk dat ze beide

polyfoon zijn, maar dan wel op een andere manier. Je moet een soort van web weven tussen die twee om een nieuw eenheidsgevoel te creëren, waarin deze twee oorspronkelijk totaal verschillende muzieksoorten zich versmelten tot een nieuwe.

Is het makkelijk om van het ene naar het andere muzikale universum te gaan, zelfs als de adem van de Congolese muziek domineert?

Het is niet evident om het verschil uit te leggen tussen de manieren waarop westerse mensen en Congolese mensen harmonie aanvoelen. In het Westen vinden wij dat er veel harmonische schoonheid schuilt in de beheersing van anticipaties en vertragingen, omdat een samenklank is opgebouwd uit evenwicht en onevenwicht. Dit betekent dat een muziekstuk op veel verschillende manieren kan worden gespeeld. We kunnen een spanning benadrukken en zijn ontspanning minimaliseren door op kleine nuances te spelen. Voor de Congolese muzikanten is dit een abstract gegeven omdat het de tijdmaat van het heden is die de maat, de groove en het ritme bepaalt. In *Coup Fatal* hebben we dus veel moeten werken aan die nuances en bepaalde manieren van spelen, zonder daarbij de natuurlijke flux te gaan afremmen. In hun spel hebben we andere speelwijzes geïntroduceerd, waardoor nieuwe sensaties naar boven komen. De muzikanten hebben begrepen hoe een klein detail – dat in hun gebruikelijke universum weinig voorstelt – hier ontzettend belangrijk wordt. Die wetenschap laat toe om in een andere muzikale dimensie te treden. Daarnaast hebben we ook het spel van de muzikale kruisbestuiving. Bij de eerste prelude van Bach zijn er bijvoorbeeld steeds twee of drie Afrikaanse stemmen die overlappen met Bach en het hele stuk meezingen. De sfeer verglijdt

geleidelijk van een Congolese rumba naar de prelude. De 'mood' is voluit Congolees en toch is Bach daar ook! Hetzelfde gebeurt als Serge zingt. Men zou kunnen denken dat het barok is, maar de Congolese flux gaat onvermoeid door. Deze voorstelling houdt het midden tussen een Congolees muziekconcert en een wat bizarre opera. De vreugde is van cruciaal belang, maar ook de diepte van een aantal emoties is noodzakelijk, zoals blijkt uit de aanwezigheid van Nina Simones lied *To Be Young, Gifted and Black*. Serge Kakudji is de solist, maar de twee andere zangers nemen eveneens een essentiële plaats in en ze zijn fenomenaal! Hoe ze zich verhouden tot spel en muziek is niet te geloven. We mogen natuurlijk niet vergeten dat Kinshasa de bakermat is van de Sape, Société des Ambianceurs et Elégantes.

integrale tekst in Alternatives théâtrales 121/122/123, *Créer à Kinshasa/Creating in Kinshasa*, juli 2014

Beyond Time

do 04.12.14 / 20.00 / Concertzaal
Beyond Time / U-Theatre (Taiwan)
i.h.k.v. December Dance 14
in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

Beyond Time van het Taiwanese U-Theatre biedt een beklijvende mengeling van traditionele krijgskunsten, choreografie en energiek oosters slagwerk. Voor de ogen van het publiek voltrekt zich een merkwaardig beheerst en feeëriek oosters ritueel, waarin beweging, muziek, klank, licht en dans harmonieus versmelten tot een fascinerend totaalspektakel.

www.decemberdance.be

Ghost Track © Deen van Meer

za 13.12.14 / 20.00 / Concertzaal
Ghost Track / LeineRoebana
(Nederland/Indonesië)
i.h.k.v. December Dance 14
in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

Ghost Track brengt dans en livemuziek uit verschillende culturen op een vernieuwende manier samen. Vijf in Europa opgeleide dansers en drie traditioneel geschoolde dansers uit Indonesië delen het podium met een Javaanse gamelanensemble. Het is een fascinerende en verbluffende ontmoeting, een draaikolk van klank en beweging, virtuoos gemusiceerd en gedanst!

www.decemberdance.be

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT 17 ZAND 34 BRUGGE

CONCERTGEBOUW SERVIES

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. Alle info over de deelnemende horecazaken op www.concertgebouw.be/servies.

MUZE
MUSE

Ontdek meer klassieke muziek
op muzemuse.eu

 Vlaanderen
verbeelding werkt

 west-vlaanderen
de geëlvren provincie

BRUGGE

 PROVINCIE ZEELAND

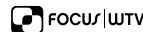
FLUXYS

DMorgen

Knack

Klara

GOBRA
be

 FOCUS | WTV